

Преглед на международната среда към м. август 2024 г.

През м. юли 2024 г. курсът на акциите на европейските пазари бе с разнопосочна динамика. Лейбъристка партия спечели парламентарните избори във Великобритания, като си осигури мнозинство в законодателния орган на страната. Социалистическата партия във Франция спечели втория тур на парламентарните избори във Франция, следвана от консервативната коалиция Заедно, трета е крайнодясната партия Народен съюз. С безпрецедентен отказ президентът на САЩ Джо Байдън обяви оттеглянето си от номинацията на Демократическата партия за президентските избори през м. ноември. Годишният темп на инфлация в Турция забави ръста си до 61.8 % през м. юли 2024 г. спрямо 71.6 % през м. юни.

Евროзона

Ръстът на брутния вътрешен продукт (БВП) в еврозоната се ускори минимално до 0.6% през второ тримесечие на 2024 г. спрямо предходното.

Годишната инфлация в еврозоната нарасна минимално до 2.6% през м. юли 2024 г. спрямо предходния месец, с основни компоненти - индексът на услугите, следван от този на храната, алкохола и тютюна.

Сезонно коригираната безработица в еврозоната (EA19) през м. юни се повиши минимално до 6.5% спрямо предходния месец. За същия период, по данни на Евростат, безработните са 11.1 млн. души, което е с 41 хил. души повече спрямо м. май 2024 г.

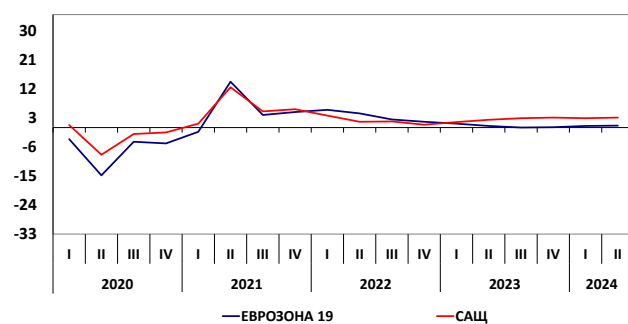
САЩ

Ръстът на БВП се повиши леко, до 3.1% през второ тримесечие на 2024 г. спрямо предходното.

Индексът на потребителските цени намален минимално до 2.9% през м. юли 2024 г. спрямо м. юни, с водещи индексите на наемите, храната и др.

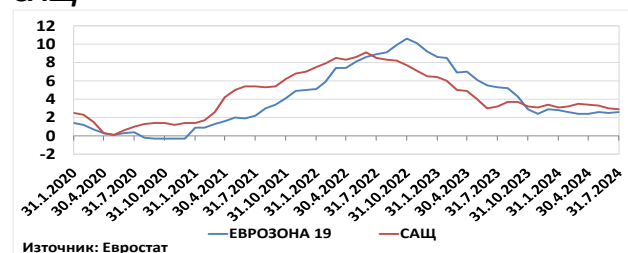
Равнището на безработицата нарасна минимално до 4.1% през м. юни 2024 г. спрямо м. май. Броят на безработните бе 6.8 млн. души.

Графика 1. Реален БВП, % г/г; Еврозона(19), САЩ

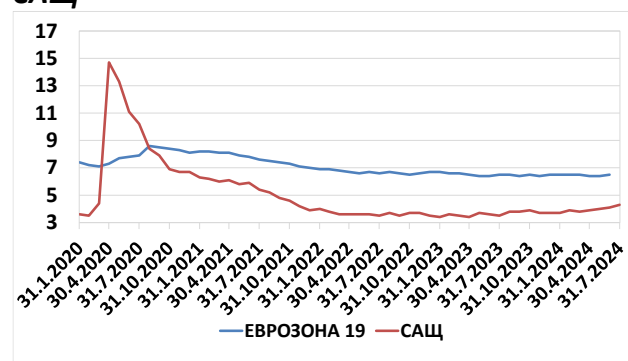
Източник: Евростат

Графика 2. Инфлация, % г/г; Еврозона (19), САЩ

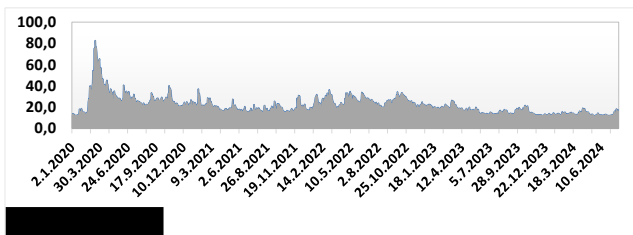
Източник: Евростат

Графика 3. Безработица, %; Еврозона (19), САЩ

В края на м. юли 2024 г. Volatility Index Futures (VIX) - индекс, който показва пазарните очаквания за волатилността в близко бъдеще, се повиши с 33.9% спрямо предходния месец, до 16.4 пункта. От началото на годината индексът нарасна с 23.9%. Основната причина са продължаващите геополитически конфликти по света.

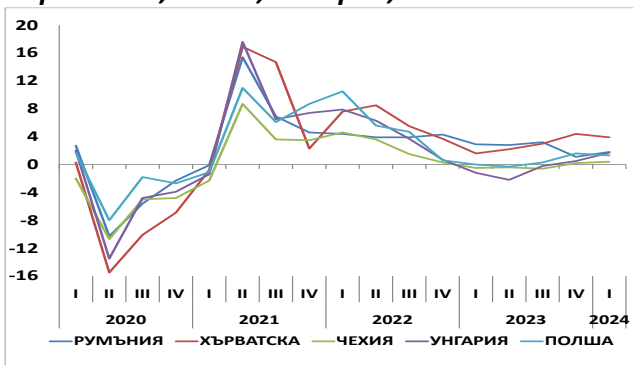
Графика 4. Volatility Index Futures (VIX) индекс

Централна и Източна Европа (ЦИЕ)

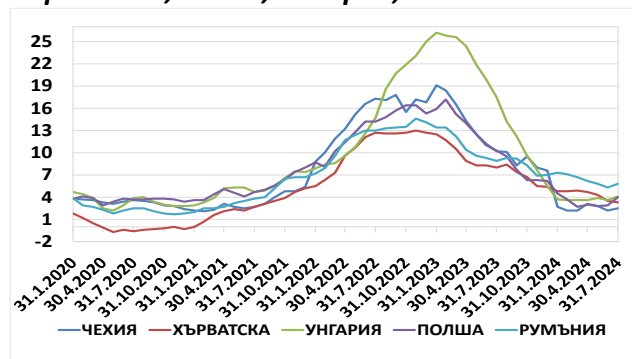
Анализирани са страните: Румъния, Хърватска, Чехия, Унгария и Полша, чието развитие на икономиките е съпоставимо с българската икономика.

Графика 5. Реален БВП, % г/г; Румъния, Хърватска, Чехия, Унгария, Полша

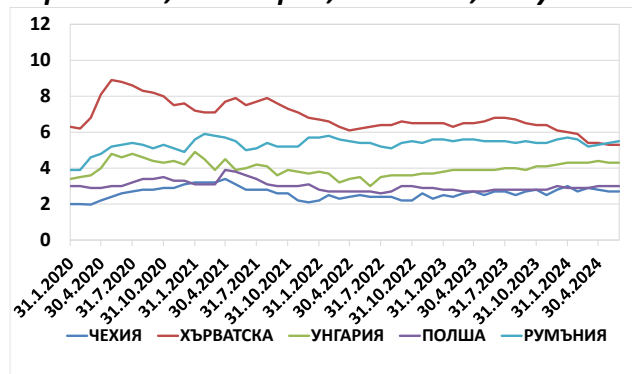

Ръстът на БВП на Румъния се ускори до 1.8% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо 1% през четвърто тримесечие на 2023 г. БВП на Хърватска се понижи до 3.9% спрямо 4.4% за същия период. БВП на Чехия нарасна леко до 0.4% през първо тримесечие на 2024 г. Ръстът на БВП на Унгария се ускори до 1.7% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо 0.5% през предходното. БВП на Полша намалю до 1.3% спрямо 1.6% за същия период.

Графика 6. Инфлация, % г/г; Румъния, Хърватска, Чехия, Унгария, Полша

Графика 7. Безработица, %; Чехия, Хърватска, Унгария, Полша, Румъния

Чехия: Годишният темп на инфлацията се повиши до 2.5% през м. юли 2024 г. спрямо 2.2% през м. юни. Сезонно коригираната безработица остана без промяна на 2.7% през м. юни 2024 г. спрямо предходния месец.

Индексът на мениджърите за покупки в производството (PMI) на S&P Global Чехия намалю до 43.8 пункта през м. юли от 45.3 пункта през м. юни. Индексът остана под прага от 50 пункта (вече 26 месеца), което сигнализира за продължаващо влошаване на работните условия в производствения сектор. Спадът се дължи на намаляване на производството и новите поръчки на фона на слабото потребителско търсене. Забавянето при експортните поръчки също се ускори, особено от ключови партньори като Германия и Франция. Икономическите настроения спаднаха до 93.6 пункта през м. юли от 96.5 пункта през м. юни. Индексът остана под дългосрочната средна стойност от 100 пункта, сочейки понижена краткосрочна перспектива за икономиката.

Хърватия: Годишният темп на инфлацията се понижи до 3.3% през м. юли 2024 г. спрямо 3.5% през м. юни. Сезонно коригираната безработица бе без промяна при 5.3% през м. юни спрямо предходния месец.

Икономическите настроения достигнаха 106.1 пункта през м. юли спрямо 105.3 през м. юни. Индексът остана над дългосрочната средна стойност от 100 пункта, разделяйки експанзията от свиването в сектора. Нарасна доверието в сектора на услугите, докато настроението в промишления сектор, строителството и търговията на дребно отслабнаха. Промисленото производство ускори спада си до -8.3% през м. юни, спрямо -3.3% през м. май. Това е най-лошият резултат от м. май 2020 г. насам. Наблюдава се широкообхватен спад в основните сектори, при мините, кариерите за добив, доставка на електричество, газ и т.н.

Унгария: Годишният темп на инфлацията нарасна до 4.1% през м. юли 2024 г. спрямо 3.6% през м. юни. Безработицата остана стабилна на 4.3% през м. юни спрямо предходния месец.

Икономическите настроения спаднаха до 98.9 пункта през м. юли спрямо 101.7 пункта през м. юни. Вследствие на това индексът падна под дългосрочната средна стойност от 100 пункта, сочейки понижена краткосрочна перспектива за икономиката. Нарасна доверието на потребителите.

В края на м. юли унгарската централна банка намали основния лихвен процент с 0.25 пр.п., до 6.75%.

Полша: Годишният темп на инфлацията се увеличи до 4% през м. юли 2024 г. спрямо 2.9% през м. юни. Сезонно коригираната безработица през м. юни 2024 г. остана без промяна спрямо предходния месец, на 3%.

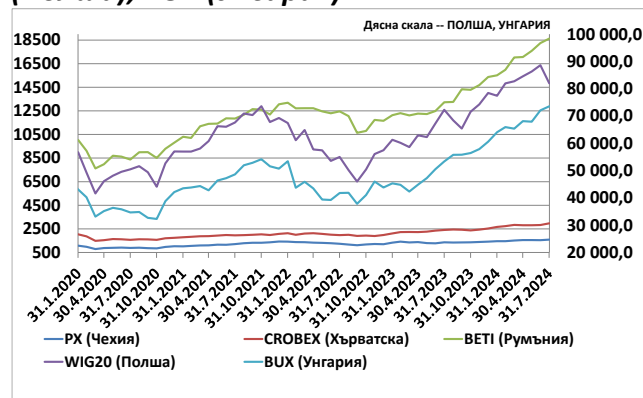
Увеличи се индустриалното производство. Продажбите на дребно нараснаха, повиши се и доверието на потребителите. Намаля туристическият поток, а износът на стоки продължи да намалява. В средата на м. юли правителството разкри планове за увеличаване разходите за отбрана до 5% от

БВП през 2025 г. спрямо планираните за тази година 4%, докато мигрантската криза по границата с Беларус и войната в Украйна продължават.

Румъния: Годишният темп на инфлацията нарасна до 5.8% през м. юли 2024 г. спрямо 5.3% през м. юни. Сезонно коригираната безработица се увеличи минимално до 5.5% през м. юни 2024 г. спрямо предходния месец.

Броят на пристигащите туристи нарасна, повишиха се и икономическите настроения. В средата на м. юли министър-председателят Марсел Чолаку изключи увеличаването на данъците за 2025 г. преди общите избори през м. декември, заявявайки, че правителството трябва да подобри цифровизацията и да удвои усилията си срещу уквиването на данъци, за да намали дефицита.

Графика 8. Индекси – ЦИЕ, PX (Прага), CROBEX (Хърватска), BETI (Румъния), WIG20 (Полша), BUX (Унгария)

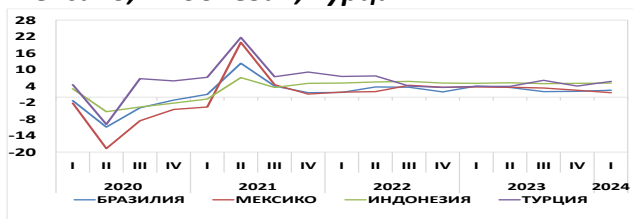
През м. юли 2024 г. чешкият индекс на акции PX се повиши с -3.1% спрямо м. юни, докато полският индекс WIG20 спадна със -7.5%. Хърватският индекс CROBEX нарасна с 4.9%, а унгарският индекс BUX с 2% за същия период. Румънският индекс BETI се увеличи с 2.1% през м. юли 2024 г. спрямо м. юни.

Други държави

Анализирани са страните: Турция (поради съседното ѝ географско местоположение), Бразилия, Мексико, Индонезия (предвид наличието на експозиции в ценни книжа на поднадзорни на КФН лица).

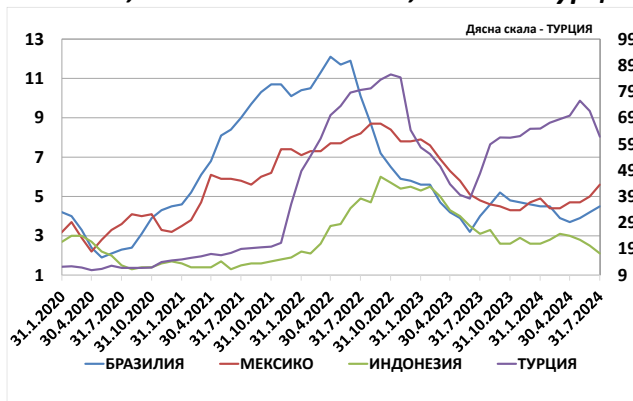
Ръстът на БВП на Бразилия нарасна до 2.5 през първото тримесечие на 2023 г. спрямо 2.1 през предходното. БВП на Мексико се понижи до 1.6% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо 2.5% през четвърто тримесечие на 2023 г. Ръстът на БВП на Индонезия се повиши минимално до 5.1% през първо тримесечие на 2023 г. спрямо предходното. БВП на Турция нарасна до 5.7% спрямо 4% за същия период.

Графика 9. Реален БВП, % г/г; Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция

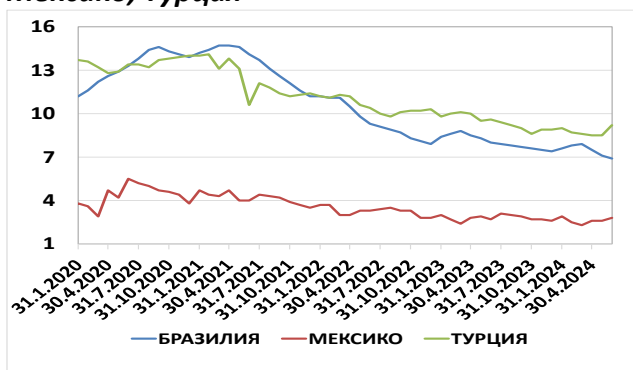
* Първите данни за БВП на Турция са от първо тримесечие на 2019 г. от периода на първоначалното включване в анализа

Графика 10. Инфлация, % г/г; Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция

* Първите данни за инфлация на Турция са от началото на 2019 г. от периода на първоначалното включване в анализа

Графика 11. Безработица, %; Бразилия, Мексико, Турция

* Първите данни за безработица на Турция са началото на 2019 г. от периода на първоначалното включване в анализа

Дирекция „Анализи, жалби и реструктуриране”

Турция: Годишният темп на инфлацията се понижи до 61.8% през м. юли 2024 г. спрямо 71.6% през м. юни. Сезонно коригираната безработица нарасна до 9.2% през м. юни 2024 г. спрямо 8.5% през м. май.

Икономическите настроения се понижиха. През м. юли страната задълбочи връзките си с Африка - подписа споразумение с Нигер за засилване на енергийното и отбранителното сътрудничество и постигна споразумение за проучване на нефт и газ край бреговете на Сомалия.

Бразилия: Годишният темп на инфлацията се увеличи до 4.5% през м. юли 2024 г. спрямо 4.2% през м. юни. Сезонно коригираната безработица спадна до 6.9% през м. юни 2024 г. спрямо 7.1% през м. май.

Индексът на S&P Global Manufacturing Purchasing Managers' Index (PMI) се покачи до 54 пункта през м. юли от 52.5 пункта през м. юни. Индексът остана над прага от 50 пункта, сигнализирайки за продължаващо подобрене в условията на работа в производствения сектор. Подемът бе следствие от ръст на търсенето, което доведе до увеличаване на новите поръчки и продукцията. Обезценяването на валутата повиши конкурентоспособността на бразилските стоки в международен план – доказателство за това е най-стръмният ръст на новите експортни поръчки от декември 2021 г. насам.

Мексико: Годишният темп на инфлацията се повиши до 5.6% през м. юли 2024 г. спрямо 5% през м. юни. Сезонно коригираната безработица нарасна леко до 2.8% през м. юни 2024 г. спрямо предходния месец.

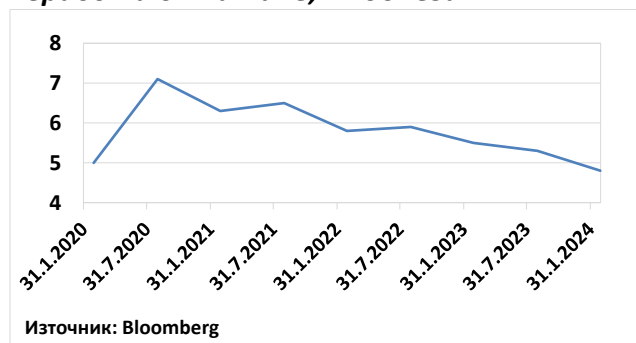
Износът на стоки намалю с -5.7% на годишна база през м. юни спрямо увеличението от 5.4% през м. май, поради послабия износ както на петролни, така и на непетролни стоки. Вносът на стоки също намалю.

Индонезия: Годишният темп на инфлацията се понижи до 2.5% през м. юни 2024 г. спрямо 2.8% през м. май. Сезонно

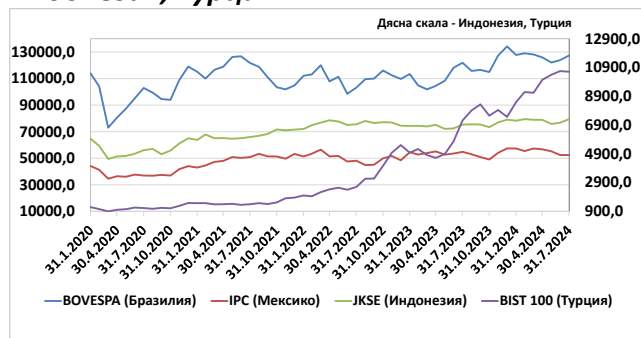
коригираната безработица намаля до 5.3% през м. август 2023 г. спрямо 5.5% през м. февруари същата година.

S&P Global Indonesia Manufacturing Purchasing Managers' Index (PMI) падна до 49.3 пункта през м. юли от 50.7 пункта през предходния месец. Индексът се премести под прага от 50 пункта, който разделя свиването от експанзията в сектора. По-слабите данни за новите поръчки, заедно със свиващото се производство бе основната причина за това. Производственият капацитет бе повлиян отрицателно от ограниченията от страна на предлагането, включително закъснения в доставката и удължени срокове за доставка на суровини.

Графика 11-1. Безработица, %, 6 месечен период на отчитане; Индонезия

Графика 12. Индекси - Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция

* Първите данни за Турция са от началото на 2019 г. от периода на първоначално включване в анализа

През м. юли 2024 г. бразилският индекс за акции Bovespa се повиши с 2.8% спрямо м. юни, докато мексиканският индекс IPS намаля минимално с -0.1%. Индонезийският индекс JKSE нарасна с 3.5%, а турският BIST100 спадна с -0.4% за същия период.

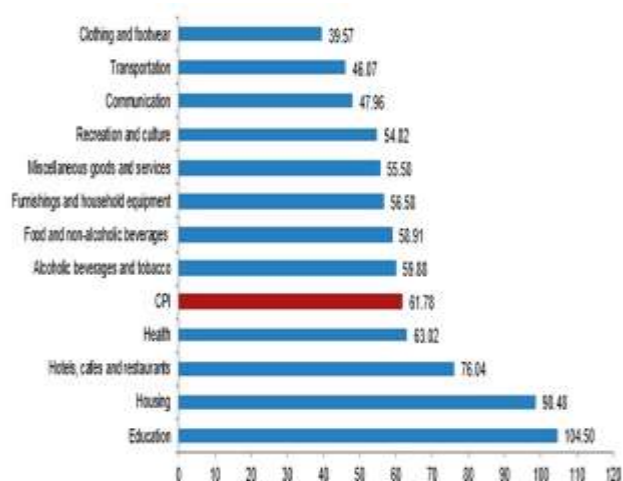
Фактори с влияние на европейските финансови пазари

През м. юли 2024 г. курсът на акциите на европейските пазари бе с разнопосочна динамика. Негативно се отразиха данните за печалбите на компаниите за второто тримесечие.

Турция

Инфлацията в Турция забави ръста си до 61.8% през м. юли 2024 г. спрямо 71.6% през м. юни.

Инфлация на основни групи стоки в Турция - м. юли 2024 г., изменение спрямо предходната година (%)

Източник: Turkish statistical institute

Цените на храната и неалкохолните напитки забавиха ръста си до 58.9% през м. юли спрямо същия месец през 2023 г., а при транспорта - ръстът се забави до 46.1%.

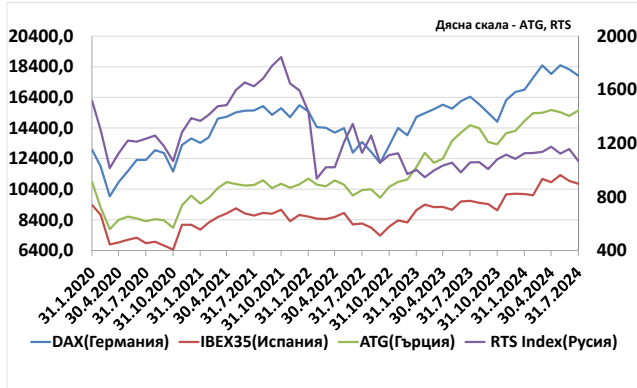
Финансови пазари

През м. юли 2024 г., германският индекс DAX30 намаля с -2.3% спрямо предходния месец. Испанският индекс IBEX35 спадна с -1.7%, докато гръцкият ATG нарасна 2.9% за същия период.

През м. юли, руският борсов индекс Russia Trading System (RTS) намаля със -7.8% спрямо предходния месец, негативно се отрази ръстът на инфлацията.

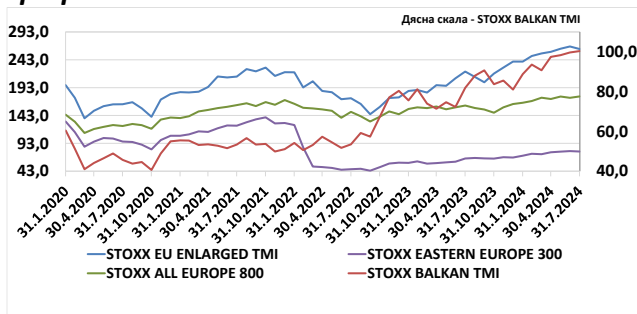
В края на м. юли руската централна банка повиши основния лихвен процент с 2 пр.п., до 18%.

Графика 13. DAX 30 (Германия), IBEX-35 (Испания), ATG (Гърция), RTS (Русия)

През м. юли 2024 г., индексите на STOXX, проследяващи развитието на капиталовите пазари в Европа, се повишиха. Индексът STOXX EU Enlarged Total Market Index (TMI), отразяващ състоянието на капиталовите пазари само в страните-членки на ЕС (присъединени след 1.05.2004 г.), намалая с -1.8% през м. юли спрямо предходния месец. Индексът STOXX Balkan TMI, който обхваща 95% от пазарната капитализация на емисиите акции в Източна Европа, се увеличи с 0.7% за същия период. Индексът STOXX Eastern Europe 300, отразяващ динамиката в развиващите се държави в ЕС и Русия, се понижи с -0.8% през м. юли спрямо м. юни. Индексът STOXX All Europe 800, включващ най-големите компании в Източна и Западна Европа, нарасна с 1.4% за същия период.

Графика 14. STOXX

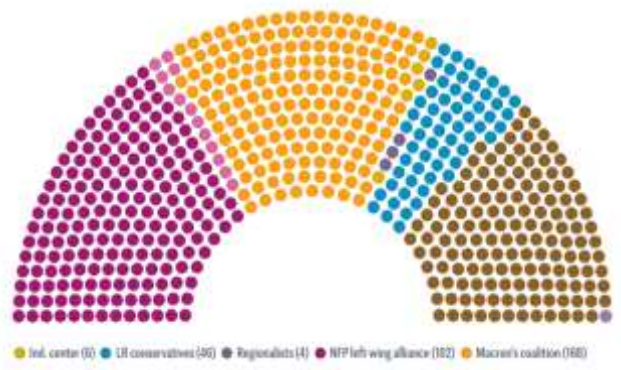
Забележка: STOXX Balkan TMI заменя STOXX Sub Balkan TMI, като наличните данни са от месец юли 2018 г.

Фактори с влияние на световните финансови пазари

В края на м. юли 2024 г., курсът на акциите на щатските пазари се повиши, след сигнали от ФЕД, че предстои намаляване на лихвите.

Франция

Разпределение на местата в Националното събрание, вторият по значимост законодателен орган във Франция

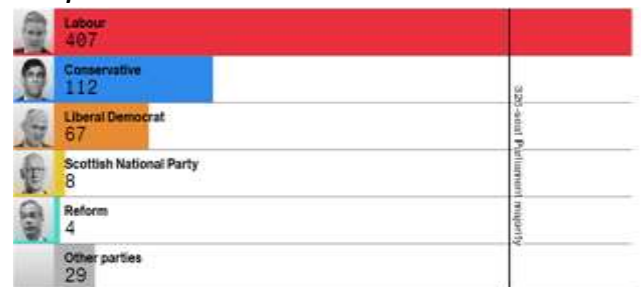

Легенда: ■ NFP (ляв алианс), ■ коалиция на Макрон (центристи), ■ RN – (десен алианс),
Източник: Bloomberg

След споразумение между консерватори и социалисти за общи кандидатури в някои райони за втория кръг на парламентарните избори във Франция, крайнодясната партия Народен съюз на Марин льо Пен остана на трето място. Първа е Социалистическата партия, следвана от коалицията Заедно (в която участва и партията на президента Макрон).

Великобритания

Разпределение на местата в Камарата на общините

Легенда: ■ Лейбъристка партия, ■ Консервативна партия

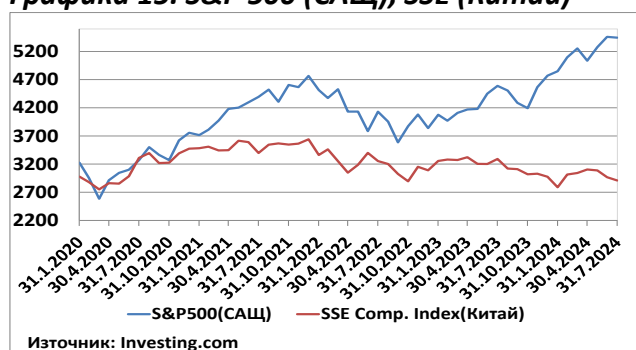
Източник: Bloomberg

Значителна победа на Лейбъристка партия на парламентарните избори във Великобритания, която си осигури мнозинство в законодателния орган на страната. Предсрочният парламентарен вот в Обединеното кралство дойде на фона на политическа криза, която започна още след решението на страната да излезе от Европейския съюз. От 2019 г. досега управлявалата Консервативна партия смени четирима свои лидери, съответно и четирима премиери.

Финансови пазари

Индексът Standard & Poor's (S&P) 500 се понижи с -0.3% през м. юли 2024 г. спрямо предходния месец, а китайският индекс на Шанхайската фондова борса (SSE Composite) с -2% за същия период.

Графика 15. S&P 500 (САЩ), SSE (Китай)

САЩ

С безпрецедентен отказ президентът на САЩ Джо Байдън обяви оттеглянето си от номинацията на Демократическата партия за президентските избори през м. ноември. 81-годишният Байдън се отказа от надпреварата, след като представянето му в дебата с кандидата на републиканците Доналд Тръмп породило съмнения относно способността му да победи. Очаква се вицепрезидентът Камала Харис да бъде номинирана за кандидат-президент на Демократическата партия. От една страна тя е заместник на Байдън, от друга - парите, които вече са събрани за кампанията, ще бъдат на разположение на нея и на новия кандидат за вицепрезидент. Байдън и

Дирекция „Анализи, жалби и реструктуриране“

Демократическата партия разполагат с 240 млн. долара срещу 285 млн. долара за Тръмп. Изборът на кандидат, различен от Харис, може да изисква изразходването на още повече средства за представянето на нов кандидат пред избирателите. В случай, че демократите се откажат от кандидатурата на цветнокожа жена, рискуват да отблъснат два от най-важните избирателни сегмента на партията.

Борсово търгувани фондове

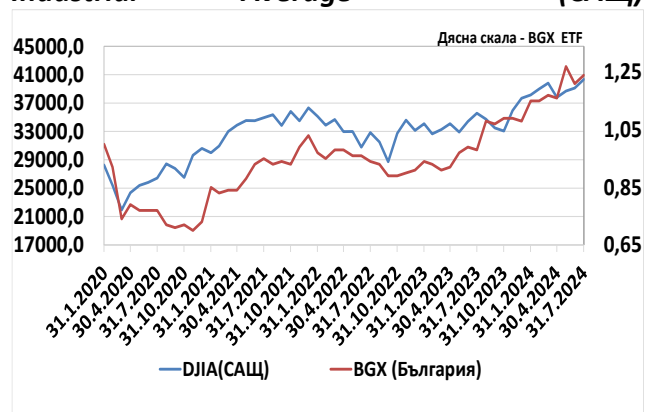
През м. юли 2024 г., курсът на акциите на повечето азиатски пазари се повиши. Най-добре представящи се пазари бяха в Австралия, Индия и Сингапур. В Китай курсът на акциите се понижи. В опит за стимулиране на забавящата се икономика бяха намалени редица лихвени проценти, включително основната лихва за петгодишния заем, която влияе значително върху ипотечните разходи в страната.

В края на м. юли Китайската народна банка намали основния лихвен процент с 0.1 пр.п., до 3.35%.

В края на м. юли 2024 г., Dow Jones Industrial Average (DJIA) се повиши с 3.1% спрямо предходния месец.

Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF (BGX) нарасна с 2.5% до 1.2 лв.

Графика 16. BGX (България), Dow Jones Industrial Average (САЩ)

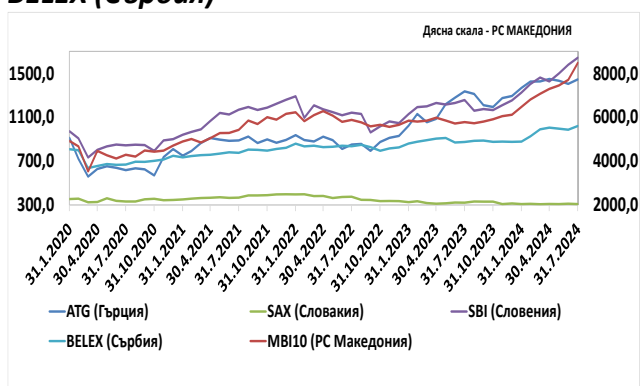

Управляваните от Expat Asset Management фондове следват представянето на няколко

индекса чрез пълното физическо репликиране.

В края на м. юли 2024 г., Expat Greece ASE UCITS ETF се повиши с 2.9% спрямо м. юни. Expat Macedonia MBI10 UCITS ETF нарасна с 10.1% за същия период. През м. юли 2024 г., Expat Slovakia SAX UCITS ETF намалю с -1% спрямо предходния месец. Expat Slovenia SBI UCITS ETF нарасна с 4.1% за същия период. През м. юли 2024 г., Expat Serbia BELEX UCITS ETF се увеличи с 3.5% спрямо предходния месец.

Графика 17. ATG (Гърция), MBI10 (PC Македония), SAX (Словакия), SBI (Словения), BELEX (Сърбия)

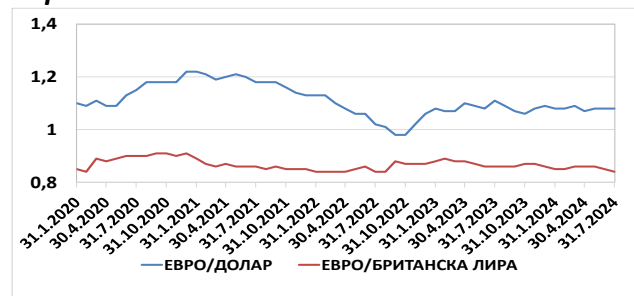
Деривати - базови активи

Валути

През м. юли 2024 г., европейската валута остана стабилна спрямо щатския долар. В рамките на периода, курсът евро/ щ. долара се движи в диапазона 1.074-1.091 щ. долара за евро, при средномесечна цена от 1.08 щ. долара за евро.

За същия период, британската лира (паунд) се повиши минимално спрямо еврото. Курсът евро/ паунд се движи в диапазона 0.840-0.847, при средномесечна цена от 0.84 паунда за евро.

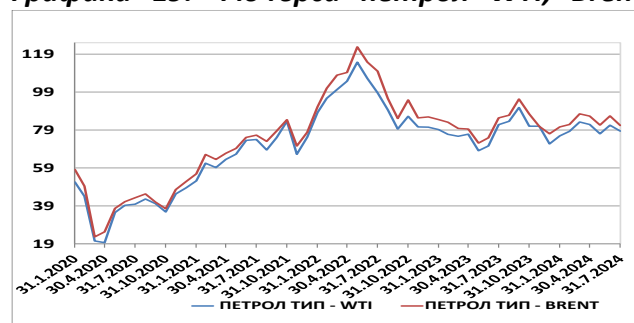
Графика 18. Евро/Долар; Евро/ Британска лира

Суровини

През м. юли 2024 г., фючърсите на петрола се понижиха. В края на периода, фючърсите на West Texas Intermediate (WTI) спаднаха до 78.4 щ. долара за барел, а фючърсите на Brent до 81.4 щ. долара за барел. Спрямо предходния месец, фючърсите на WTI намалюха с -3.8%, а фючърсите на Brent с -5.8%. Негативно се отразиха очакванията за забавяне на световната икономика, от което зависи и търсенето на петрол.

Графика 19. Фючърси петрол WTI, Brent

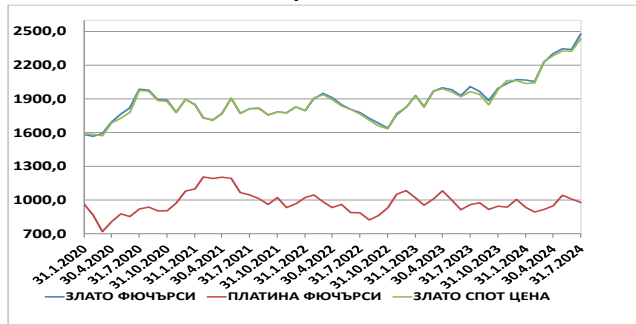

През м. юли 2024 г., фючърсната цена на златото се повиши, като затвори на 2479.5 щ. долара за унция. Спрямо предходния месец, цената на златото нарасна с 6%. Поради обявеното предстоящо намаляване на лихвите от страна на ФЕД, златото се явява по-доходоносно за инвеститорите.

Фючърсната цена на платината намалю до 976.7 щ. долара за унция, при спад от -3.2% за същия период.

Спот цената на златото се увеличи, като в края на м. юли 2024 г. затвори на ниво от 2436.1 щ. долара за унция. Спрямо предходния месец, цената на златото нарасна с 4.8%.

Графика 20. Фючърси злато, платина. Спот цена злато

През м. юли 2024 г., фючърсната цена на пшеницата спадна със -7.7%, като затвори на 529.5 щ. долара за тон.

Графика 21. Пшеница фючърси

Кредитен рейтинг

Промяна по кредитния рейтинг на дадена страна отразява промяна в перспективата на агенцията за кредитен рейтинг Moody's за същата.

СТРАНА	КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ	КОМЕНТАР
Чехия	Aa3 Stable	Без промяна

Резултатите за кредитно въздействие (CIS) на Moody's Investors Service ESG (екологични, социални и управленски фактори) отразяват въздействието на съображенията за ESG върху рейтинга на емитента или негови трансакции. CIS показва въздействието на ESG факторите върху кредитните дейности на емитента, които са съществени за неговия рейтинг. Резултатът се оценява по асиметрична петобална скала при която: 1 е положителна, 2 е от неутрална до ниска, 3 е умерено отрицателна, 4 е силно отрицателна и 5 е изключително силно отрицателна.

Дирекция „Анализи, жалби и реструктуриране“

Резултати за кредитно въздействие (CIS) на Moody's Investors Service

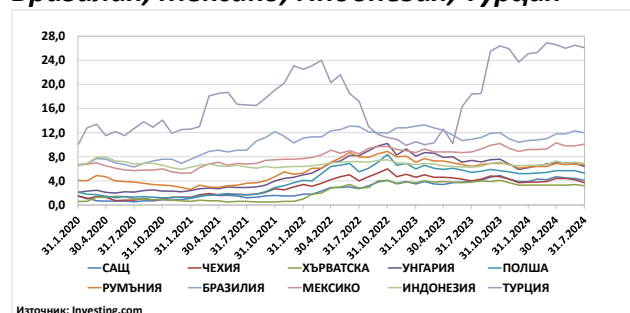
СТРАНА	ESG РЕЙТИНГ
САЩ	CIS-2 Neutral-to-Low
Чехия	CIS-2 Neutral-to-Low
Унгария	CIS-3 Moderately Negative
Полша	CIS-2 Neutral-to-Low
Румъния	CIS-3 Moderately Negative
Хърватия	CIS-2 Neutral-to-Low
Турция	CIS-4 Highly Negative
Бразилия	CIS-3 Moderately Negative
Мексико	CIS-3 Moderately Negative
Индонезия	CIS-3 Moderately Negative

Източник: Moody's

С най-високи положителни оценки (CIS-2) са САЩ, Чехия, Полша и Хърватия. С най-ниска отрицателна оценка (CIS-4) е Турция.

Разгледаните държавни ценни книжа (ДЦК) се приемат за показател, отразяващ способността на държавите да привличат заемни средства на база степента на развитие на икономиките им и в зависимост от кредитния им рейтинг.

Графика 22. 10 год. ДЦК: САЩ, Чехия, Хърватска, Унгария, Полша, Румъния, Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция

През м. юли 2024 г., лихвата по ДЦК на Чехия се понижи до 3.7% спрямо 4.2% през м. юли, а на Унгария до 6.4% от 6.9%. Промяната в доходността на чешките ДЦК е -11.9%, а на унгарските ДЦК е -7.3%.

§ Използвани са статистически данни, налични до 21.8.2024 г. включително. Източници: ЕЦБ, tradingeconomics.com, investing.com, Bloomberg и др.